

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Govor

cand. iur. Alojzija Gradnika na javnem shodu akad. fer. društva »Adrija« v Nabrežini dne 8. t. m.

Akad. fer. društvo »Adrija«, ki je priredilo že par shodov v Gorici, v Brdih in na Vipavskem, ni pozabilo tudi Vas, predragi Kraševci. Prišli smo zato danes sem, da se čilim mogočnim glasovom, ki se čujejo sedaj širom goriske dežele: »Dajte nam slovenskih šol!« pridružite tudi Vi, da tudi od skal tu ob obrežju našega lepega morja se bodo odmevali glasovi protesta in ogorčenja proti krivicam in nasilstvom, ki jih mora slovensko ljudstvo na svoji rodni zemlji trpeti.

Mi Slovenci živimo med dvema mogočnima sosedoma, med Italijani na eni in Nemci na drugi strani. Oba ta naroda stegujeta poželjivo roke po naši zemlji, oba ta naroda bi rada uklenila v svoj jarem naše ljudstvo in je potujčila. Najuspešnejše sredstvo potujčevanja pa je šola. Zato pa rastejo pri nas tuje šole kakor gobe in to ne le v obmejnih krajih, temveč tudi v sru slov. zemlje, na Kranjskem. »Schulverein« na eni in »Lega Nazionale« na drugi strani trosita tisočake in tisočake za vzdrževanje teh v potujčevanje postavljenih zavodov. Število teh šol je že ogromno, njih uspehe pa nam pove statistika, ki kaže, kako se krči od leta do leta naše število, osobito na Koroškem in Štajerskem.

Kaj pa naše šole? Žalostno je govoriti o tem! Narod, ki šteje poldrugi milijon duš, nima v Avstriji v 20. stoletju razun ljudskih šol niti ene višje šole s slovenskim učnim jezikom, v mestih pa, razun Ljubljane, še ljudskih šol nima. V Gorici so n. pr. naši rojaki po dolgotrajnih bojih sicer dosegli, da je mestna uprava ustanovila slovensko ljudsko šolo na svoje stroške, a da bi ta uspeh slov. življa v Gorici bil vendar brez vsakega pomena, odločil je občinski svet za to šolo neko staro kasarno zunaj mesta, do katere bi imeli slov. otroci po eno uro hoda. V ti podrtiji, ki je bila celo za vojaške preslaba in ne zdrava, naj bi po načrtu te laške gospode nežna slov. mladina zapravljala svoje zdravje, naj bi na dolgem potu v šolo in iz šole bila izpostavljena mrazu in dežju in nagajanju in zasramovanju laške mularije.

LISTEK.

Med gorskimi orli.

Povest iz časa hercegovskega ustanka.

Ruski: Peter Petrov.

(Dalje.)

Prajor je bil zelo utrujen in prevzet novega nenavadnega prizora; da, zdelo se je, da ga je nekoliko oplašil ta molk in mračni pogled prisotnih, in gledal je raztreseno.

»Povejte mi, prijatelj moj!« reče naposled polglasno, sklonivši se k meni — »ali ste uverjeni, da so nam ti ljudje prijatelji?«

Nisem utegnil še odgovoriti mu, kar pride z malo turško kavino ročko v roki mož srednje rasti, odet v čudno mešanico evropske in tuzemske obleke. Nosil je rdeč izrezan črnogorski oprsnik, po vrhu črn jopič, opasan z rdečim volnenim pasom, navadne rjave mrežaste hlače, razdrapane, potrte, iznošene do konca, na nogah opanke, na glavi kapo.

»Ali vam je ugodno gospoda, okrepčati se s potovanjem?« obrne se k nama v francosčini, ali s plujim, nekako italijanskim naglasom.

Zavedni slov. stariši seveda niso hoteli poslužiti se tega velikodušnega darila naše mestne gospode; le kakih 10 otrok hodi v tiste prostore poslušati štiri učitelje. Mestna uprava si dovoljuje torej ta luksuz plačevati štiri učitelje za teh par slov. otrok, ona meče denar skozi okno raje kakor bi ugodila slov. zahtevam. Tista pa, ki bi bila dolžna prijeti obč. svet za ušesa in prisiliti ga, da stori svojo človeško dolžnost, tista naša ljuba vlada spi in se ne gane, ker se boji zameriti Italijanom. Sicer bi se lahko zgodilo, da bi prišli ti in vrgli kako bombo — in kaj bi imela potem vlada od tega, da je pomagala Slovencem? Seveda, mi bi morali biti Nemci ali Italijani, pa bi nam ustregla. V Ljubljani je ena avstrijska vlada zahtevala brzojavnim potom ustanovitev nemških občinskih šol, v Ljubljani, v stolnem mestu slov. dežele imajo Nemci svoje ljudske šole in ravno tako v vsakem kranjskem mestecu, kjer živi le par nemškularjev, ki želijo nemško šolo. Povsod, kjer »Schulverein« ne more več vzdrževati kake šole, priskoči mu vlada na pomoč in jih prevzame v svojo oskrbo. Kdaj prevzame vlada v svojo oskrbo »Šolski Dom« v Gorici, kdaj šolo sv. Cirila in Metoda v Trstu?

Zastonj bodo čakali slov. stariši polvoljnega odgovora na to vprašanje. Kakor vedno in povsod smo navezani tudi tu le sami nase, na svojo lastno moč. Če bomo čakali na vlado, ne dočakamo ničesar, za vlado smo dobri le na nabo-rih in davkarijah. Res, če nam Nemci in Italijani ne privoščijo ničesar in z vsemi sredstvi delajo v to, da bi ne bili deležni pridobitev človeške znanosti in omike je za ta dva kulturna naroda sramotno, da pa vlada to počenje podpira, to je za kulturno državo 20. stoletja največji škandal.

Še večja mizerija kakor na polju ljudskih, vlada pri nas na polju srednjih in višjih šol. Slovenski narod je edini v Avstriji, ki nima nobene srednje šole s slovenskim učnim jezikom, pač pa imajo Italijani, katerih je komaj 600.000 v naši državi, 5 gimnazij in 3 realke. V beli Ljubljani, v sru slov. zemlje sta dve gimnaziji, obe z nemškim učnim jezikom. Nemci vedno kričijo, da se jim godijo

»Najbrže prostovoljec — Lah!« mislil sem si. In čudno se mi je zdelo, ker sem vedel, da Peko ne trpi pri sebi teh psevdov-vojakov, ki so bili poplavili tedaj Dubrovnik in so bolj sposobni za komično operetko, nego za tako vojno. Prajor se je zelo razveselil.

»Merci! oh! merci, monsieur!« se je zahvaljeval pa podal obe roki ljubeznivemu neznancu.

»Bilo bi vam bolje, da ste sedli sem, sir!«, bliže k ognju«, obrne se ta k Prajorju. A zdaj je že govoril — angleški.

Ti sodni glasovi tu v tej puščini pri podobnih razmerah, ki jih je izrekel jeden teh »strašnih ljudi«, so nenavadno dejstvovali na Prajorja. Kar šinil je kvišku in obraz mu je izražal neizrekljivo začudenje in radost, oči so se ljubeznivo vstavile na neznancu.

»Izpoznal sem takoj iz naglasa, da imam čast in radost govoriti z Angležem«, dobrikal se je oni. — »Izvolite, gospod, glejte sem-le tu bo bolj ugodno«.

Neznanec očisti mesto pri grmadi in postavi ročko na tla. Nato vzame dve mali čaši iz žepa, prinese izza pazduhe

*) milostljivi gospod.

krivice na polju šolstva, da so zatirani in je v nevarnosti njih posestvo; ko je v zadnjih mesecih dala vlada Hrvatom v Istri in Čehom in Poljakom v Šleziji nekoliko drobtin, so dvignili Nemci krik, da je v nevarnosti ves nemški narod in vpriporili so gonjo proti tem vladnim naredbam, ki odkriva vso njih ostudnost in njih umazani egoizem. Vpijejo, da so tlačeni v deželah, kjer so v manjšini. Da je to grda laž, uvidite iz tega, da imajo samo tu na Primorskem, ki jih je toliko, da se jih komaj vidi, v Gorici, Trstu in Pulju srednje šole, ne glede na ljudske šole, ki so raztresene po celi deželi, med tem pa Slovenci, kojih jezik je deželni jezik v teh mestih niti, ljudskih šol nimajo. Tiste nemške lamentacije, da protizira vlada Slované, da hoče poslovaniti nemške pokrajine, so golo hinavstvo in laž in dokazujejo ravno nasprotno, da se namuč Nemcem tam, kjer so v manjšini, mnogo boljše godi kakor pa Slovencem, ki so gospodari v deželi.

Če pa se nam na polju ljudskega in srednjega šolstva godi tako slabo, je umljivo, da se tudi naše zahteve glede visokih šol, glede univerze v Ljubljani ne vresničijo še v tako kratkem času. Slov. univerza v Ljubljani bi bila za nas res velikega pomena, kajti ž njo bi se osvobodili tistega nemškega duha, tistega nemškega vpliva, ki tišči na naš narod na vseh koncih in krajih in onemogoča, da bi ustvarili kaj sami iz sebe, da bi pokazali svetu svoje posebnosti in svoje moči. S tako unizirzo bi se zblížali še bolj z našimi južnimi brati, Hrvati in Srbi, a tudi z vsemi drugimi slovanskimi plemeni, slovanska vzajemnost bi ne bila več prazna beseda, ampak dejstvo, resnica, bila bi vzajemnost duha in misli, ki je predpogoj vsaki drugi vzajemnosti.

Kakor vidite torej, je slov. narod edini narod v Avstriji, ki mora na polju šolstva vse šele pričakovati. Dosedaj nismo skoraj ničesar dosegli. A nismo temu tudi sami krivi? Bodimo odkritosrčni in recimo, da! Šele v zadnjih letih se je začelo obračati malo pozornosti na šolstvo, a prej se ni storilo ničesar, prej se je mirno gledalo, ko so se širile tuje šole po naših deželah. Ljudstvo ni imelo za slov. šolo nobenega navdušenja, ker

kos časnika, v katerem je bil sladkor. Nato naliže kavo v obe čaši, dvigne in hoteč pokazati svetno olikanost pokaže s poklonom in teatralnim kretanjem na penečo vlogo.

»S kom imam čast govoriti?« reče pri tem s prijaznim nasmehom.

Poveva mu imeni.

»Mi je zelo drago! zelo srečen in rad sem!« reče, pa nama stisne roki. — »Dovolite še meni, da se vama priporočam z moje strani. Moje ime vam mora biti znano — vojvoda medunski sem«.

»Duka!« bi bil kmalu vzkliknil prevzel in razveseljen vsled tega snidenja; ali vendar sem jel nekako dvomiti. Kaj, to da je oni blesteči, zapeljivi, neuklonljivi pustolovec — vojvoda? menil sem ter ogledoval tega umazanega raztrganca.

Kazal je kakih 35 let, nekoliko shujšana, ali krepka in lepa oseba, očitno nakazana zaradi nelepe obleke. Lice je bilo izpito, zgrbančeno, počrnelo umazano, ali bilo je slikovito — pravilno in je kazalo sledi posebne krasote, oči so bile žareče bistre in umne. Neverjetno, da so se skrčile in skalile v teku časa. Obličje je bilo zelo izrazito, nasmeh je

mu tega navdušenja tudi nihče ni budil, da, dogodilo se je neredkokrat, da so slov. občine same zahtevale ponka v tujem jeziku, češ, da bodo potem otroci z znanjem tujega jezika prišli v svetu lažje naprej.

Na škatlicah za žveplenke, ki jih prodajajo Italijani v prid »Lege«, stoji zapisano, da je »smrt jezika smrt naroda«. Iz teh besedij se lahko tudi mi učimo, ker leži njih resnica na dlani. Da, edino jezik reši narod pogube. Če pa šol ni, se tudi jezika ni mogoče priučiti in gojiti. Na šole mora torej biti obrnjena naša pozornost; za slovensko šolo moramo biti vsi, ki jim je obstoj naroda na sru. Tu ne sme biti razlike med strankami, vsi si moramo podati v takih slučajih roke in skupno odvrčati nevarnosti in boriti se za naše pravice. Če se v takih izključno narodnih zadevah združimo, pokažemo, da smo že politiki, pokažemo, da hočemo v resnici narodu dobro. Če sega pa strankarstvo tako daleč, da tudi v takih slučajih ni mogoče sporazumljenja, ni mogoče za trenotek odložiti bojnega orožja iz rok, potem mora vsak pravi Slovenec tako strankarstvo odločno obsojati in je pobijati.

Dopisi.

Iz Gorice. — (Replika.) —

V sedanji vojni je neki ruski general izrazil misel: »Mi smo se morali od Japoncev učiti najprej taktike v njih vojevanju, zdaj jo poznamo, in ni nam žal, da nas je ta nauk stal žrtev«. Nekaj podobnega se godi meni nasproti študentu Feiglu, sedanjemu pisarju Komelove »kritike« in odgovarjanja na mojo brambo srednješ. maš. Ker je njegovo glasbeno znanje popolna tabula rasa, ker mu je Komel svojo glasb.-kriško torbico tudi že izpraznil, se vzdržuje za oči ne-veščega čitalca v nadaljnjem polemiziranju na površju le z nepoštenimi sredstvi kot so sofistika, ironija in sarkazem (oprta na izmišljena podtikanja), zavijanje resnice (kakor sem ga v zadnjem dopisu in flagranti zasačil na enem stavku). Brez teh sredstev bi bila »Soča« že davno umolknila, kakor je pred tremi leti. Ker je torej to nadaljevanje delo le

bil nekako prisiljen ter je razodeval zvičajnost in sebičnost. Črni, dovolj kratki lasje so bili nelepo razmršeni, male brke zasukane. Kretanje je bilo lepo, nekoliko teatralno, ali priljudno.

»Ne, mora že biti res on! Nezgode, pomanjkanje in trdo življenje je zlomilo — se ve — junaka!«

»Gledate me, in vem, kaj si mislite!« reče mi Duka z britkim nasmehom. — »Na, da, le pogledjte!« pridejal je, pa pokazal s teatralnim kretanjem veliko luknjo na »neizrekljivi obleki«, prav na pregibu kolena — »glejte te čepce, smehljajoče se« na ves glas!... Pustil sem vse, dom in svoje gospodarstvo, pustil družinski grad in zamenjal sem radost in dražest civilizacije — glejte zato! In pokazal je širokim razprostrtim kretanjem na to, kar nas je okroževalo! »In zakaj to? Da se bijem in umrjem za svobodo z brati... Na prve zvoke trobente prihitel sem takoj in se prijavil, in glejte, tu sem v tem peklu starejši načelnik glavnega štaba generalisimusa«.

(Dalje pride.)

študenta Feigla, mu nočem kratiti pred javnostjo njegovih zaslug in zato se hočem obračati odslej na njegov naslov. S tem pa nočem reči, da bi študent Feigl mogel celo pri tem odgovarjanju, v katerem je glasba potisnjena popolnoma v ozadje, izhajati brez malenkostne pomoči Komelove. A glavno ulogo ima zdaj Feigl, in kakor je dajal v „kritiki“ ime glasb. firme Komel, tako ji daje sedaj v odgovorjanju študent Feigl.

Kar se tiče „fovš“-orgljanja pri realski maši, naj prečita Feigl še enkrat dotično mesto mojega dopisa, in ako se zgodi to v hipu, ko je zmožen treznega razmišljanja, razvidi, da sem hotel jaz dokazati, kako lahko je igrati „fovš“ na jezuitske orglje, kako lahko celo onemu, ki na nje prvič orgla, in da je le hudobni nagajajoči oni, ki to ve in vendar pograbi po kamnu pred javnostjo, ki tega ne ve. Morda bo študent Feigl zmožen me razumeti pa vsaj v hipu, ko dobi te vrstice v roke.

Študent Feigl tudi ne more razumeti, kako da so peli pri realski maši začetniki. Govori pač, kakor so mu usta zrasla. On sodi, da postane človek izurjen pevec tako hitro kakor pijanček v krčmi, ko je zvrnil v se nekoliko kvartincev. A dragi Feigl, za šolsko petje je treba več let, da se učenec otrese ime začetnika. Da bi po enoletnemu pouku v petju ne bil več začetnik, to more izblekniti le on Feigl, kateremu rojijo po glavi le izurjeni pevci po krčmah. Petje ni obligatni predmet na sred. šolah z dvema urama pouka na teden, od katerih še marsikatera odpade vsled praznikov in počitnic, more prvoletnike vaditi le v elementih teorije, v omenjenem številcu solfeggijev in lahkih pesmic. Drugo leto morajo ti pevci pri maši že sodelovati, ako noče učitelj pogrešati altovskih glasov. In taki pevci naj bi ne bili več začetniki! In kakor je način pouka v 8. gimn. razredu drugačen nego v 1. razredu ljud. šole, tako je dirigiranje začetnikov drugačno nego izurjenec, kar je prof. Seifert prav dobro pogodil. Že iz tega razvidi blagi čitatelj, da moram tu zavračati največjo nevednost. Pa okoli te je nakopičil študent Feigl še mnogo drugih n. pr. o „naučenju na pamet“, o „zadoščenju znamenj, kdaj ima začeti petje in kdaj nehati“. Vse to pa za zdaj preidem, ker bi sicer prišel do ponavljanja istega rezultata, katerega sem že gori dosegel.

Mojo trditev, da mora biti učitelj petja na sred. šolah najprej pedagog in potem še le glasbenik, obrača Feigl narobe. Da, on celo pedagoga noče imeti! S tem podi iz šole tudi možnost vzdrževanja discipline in s to tudi možnost uspeha pri pouku; a tega zadnjega bi Feiglov učitelj niti ne utegnil čakati, ker bi ga učenci postavili prej pred vrata. Takih žalostnih skušenj pa nočejo modre šolske oblasti deliti s Feiglom, katerega je njegova sofistika tu zopet vrgla ob tla.

Kar se tiče izpraševalnih komisij za srednješ. petje, ostanem pri svojem mnenju, oprtem na resnična dejanstva. Št. Feigl trdi seveda nasprotno, jaz pa mu svetujem, naj vzame Diogenovo svetilko ter gre po sred. šolah iskati argumentov za svojo in mojo trditev in potem bo govoril drugače, če bo hotel resnico povedati. Jaz vem za glavni vzrok, a čemu metati bob ob steno.

Nadalje prideva s štud. F. zopet do poglavlja o zavijanju resnice ali o laži. V prvem dopisu je pisal: „Mozartov „Ave verum“ ni prišel do veljave, ker je pisan za mešan zbor in ne za solo“; v odgovoru na mojo zavrnitev pa piše: „Ako bi pel omenjeni ofertorij sopran, bi prišel mogoče ta glas do veljave“. Ha, ha! Iz te konfrontacije sledi, da en ženski glas ni solo, ampak štud. Feiglu že kar cel zbor. Jaz bi mu seveda lahko dokazal, da pride moški solo prav tako do veljave kot ženski. Naj odpre „F. S. Vilharja skladbe“, katere morda najde pri svojem šefu, in tam bode čital: tenor ili sopran, mezzosopran ili bariton, alt ili

bas, itd. Koliko skladeb je pisanih za „enake glasove“ t. j. moške ali ženske in istočasno tudi za en glas s spremljanjem glasbila! Cela ta točka „kritike“ se reducira na sledeče dejanstvo: Komel je poznal „Ave verum“ za orkester in mešan zbor (najbrže iz „Goričine“ protikritike pred tremi leti), ni pa bil toli previden, da bi bil pomislil, da utegne biti „Ave verum“ aranžirana tudi za samospeve, in tako si je stekel blamažo, katere ga Feigl z vso svojo sofistiko ne opere. —

Za danes le še en izgle, kako si skuša študent Feigl svojo, v mojih dopisih dokazano nevednost prikriti vsaj pred očmi površnega čitalca. Komel je grajal prof. Seiferta, ker je pel ofertorij sam, če tudi je pisan (po njegovih, Komelovih) mislih le za zbor. Jaz sem Komelu to zmoto dokazal, poučivši ga, da je skladatelj Weinwurm aranžiral ofertorij za dvospev. Feiglovemu študentu se ni doslej seveda niti sanjalo, da je kak Weinwurm na svetu, ali on pograbi to ime z brezobraznostjo, kateri na nesramnosti ne manjka niti pičice, in vzklikne: „Je-li mogoče s tem rečeno, da je Weinwurmov arrangement boljši od četveroglasnega originala? Na vsak način je pa boljši od enoglasnega arrangementa, kakor ga je proizval profesor Seifert“. — Čitatelj pa naj pomisli, da je Feiglovemu študentu (in Komelu) Weinwurmov arrangement toliko znan kot lastna smrt.

Iz Sovodenj, dne 6. sept. 1904. — (Republika v Sovodnjah.) — (Dalje.) In načelnik gosp. sveta? Tudi on se je odpovedal, kakor je nekaterim možem zatrjeval, ako je resnico govoril. Mož je orodje nekaterih hujšakcev, ki zaslužijo, da se jim javno levite bere. Golo maščevanje jim odseva z obrazov. Če bi mogli, bi žveplo in ogenj spravili z neba na naše moze, ki jim tako junaško stopajo na prste. Tudi on je baje odstopil šele sedaj, ko ga je bridka usoda prevare prepričala, da ako človek z glavo ob zid buta si jo razbije. V črnem spominu nam ostane njegova trma pri občinskem gospodarstvu. Samo en slučaj iz novejšega časa. Do sedaj nismo imeli Sovodenjci nobenih občinskih doklad. Cerkvene potrebščine (plača duhovnika, orgljarca, pevcev, cerkovnika itd.) je plačeval gospodarski svet iz svojih velikih dohodkov. Nedomačini so bili vsega tega zastoni deležni. Dež. odbor pa je zahteval, da se morajo cerkvene potrebščine deli na obč. doklade in da jih potem seveda mora oskrbovati županstvo. Gosp. svet je to tudi sklenil, pri tem pa skrčil obč. dohodke od obč. zemljišč, vpoštevalje to pri tem, da ni nikakor prav, da bi plačevali domačini, ki uživajo obč. zemljišče, doklade, pri tem pa tudi staro najemnino. Zato se je sklenilo (že ker doklade morajo biti), da Sovodenjci, ki imajo pravico do obč. zemljišč, bodo plačevali od letos naprej le tretjino najemnine. Sklenilo se je tudi, da vsak opravičenec mora anticipatno plačati najemnino, potem šele sme iti kositi seno in drugo. Ta sklep je seveda popolnoma pametnem, in v tem smislu je bil tudi premdarek narejen in tudi potrjen od dež. odbora. Omenjeni sklep (namreč zaradi doklad) se je izročilo županstvu v potrjenje že meseca febr. Prišel je mesec junij, čas košnje in lupljenja bek z obč. zemljišč. Županstvo pa ni do takrat rešilo om. sklepa. Zdaj pa pride načelnik z zahtevo, da se morajo deleži na obč. zem. predelati, da eni imajo vse, drugi nič (kar seveda ni res), skratka: da se mora znova žrebat, čeravno je bilo sklenjeno, da ostanejo ti do postavne razdelitve nespremenjeni. On ni dovolil na nikak način posestnikom da grejo kositi. Posestniki tudi niso smeli, dokler niso plačali najemnine. Seno pa se je jelo že sašiti. Prišla je povodenj, ki je vse seno omazala, katerega se je cenilo nad 1500 centov. Posestniki, videč, kaka velikanska škoda je na senu, so šli kositi brez nobenega dovoljenja in neda bi kaj plačali. Poglejte pa zdaj naše nasprotnike! Ko so videli,

da so šli že skoro vsi kositi, so šli še oni. Tu se je pokazal njih značaj v pravi luči. Koliko škode so pr. vzročili na senu vsled njih trme. — Tako, sedaj seno je domov spravljeno, beke pobrane brez plačati vinarja najemnine. Zdaj bo čakala obč. blagajna, predno iztfrja to najemnino.

In tako gre vse po ti poti. Zane-marjenje svojih dolžnostij, kaprice in maščevanje, to prevladuje naše nasprotnike. Zelenci, le rujte kolikor vam drago, a vse se bo bridko maščevalo. O uboga obč. blagajna pri takem gospodarjenju! Ugonobili jo bodo!

Da se ne bo mislilo, da smo pri nas taki nazadnjaki, povemo, da tukaj delajo rekurze na oblastva tudi — ženske. Potem naj še kdo reče, da nismo naprednjaki. Tak rekurz, pod katerim so bile podpisane N. N. in — tovarišice je bil poslan dež. odboru, seveda brez uspeha. Ali ni za počut? Ni nobeno čudo pri nas. Saj smo imeli do zadnjega časa celo — župana v krilul

Volitve v gospodarski svet so se vršile v septembru l. l. Proti tem so podali naši nasprotniki rekurz, ki je bil deloma odbit deloma utemeljen. C. kr. namestništvo je namreč volitve potrdilo, a pri tem odvzelo aktivno in pasivno volilno pravico dvema našima izvoljencema, češ, da sta v zastanku nekih obč. računov. Stem pa so dobili naši nasprotniki enega moža večine v gosp. svetu. Naša stranka pa je vsled te namestništvene razsodbe vložila pritožbo na državno sodišče na Dunaj zaradi kratenja državljskih pravic našim možem, kajti razsodba c. kr. namestništva ne temelji na povsem pravi podlagi vsled pomanjkanja nekaterih spisov. Sedaj se nahajajo vsi spisi in potrebni dokumenti na državnem sodišču na Dunaju, katero izreče konečno zadnjo besedo. — V tem času pa je starosta gospodarnikov sklical novoizvoljene ude, da bi si izvolili načelnika. Dvakrat je bila volitev brezuspešna, kajti naša stranka se ni udeležila volitve in tako onemogočila izvolitev. Poprej je seveda poslala izjavo na okr. glav., v kateri so bili navedeni vzroki, zakaj se ne udeleži volitve. Tretji krat pa so izvolili načelnika sami, brez naših mož, proti jasnim določilam § 37. obč. volilnika, ki pravi, da pri volitvi župana ali načelnika mora biti navzočih tri četrtine udov, med tem ko pri tej volitvi jih ni bilo. Proti tej volitvi se je seveda napravilo rekurz od naše strani, kateri pa ni še rešen. Tudi nasprotniki so naredili par rekurzov.

Tako je pri nas! Rekurz vrhu rekurza, tožba vrhu tožbe, prepir vrhu prepira. Tukaj je za iztirjati obč. dolgove, tam za popraviti zakristijo in mehe pri orgljah, tu bi trebalo plačati g. župnika mirenškega za duhovno oskrbovanje, tam plačati dež. uradnika, ki je iskal skoro dva tedna stare grehe v zaprašenih spisih (v katerih je našel marsikaj lepega), a vse nič, vse spi, vse se zanemarja, sam ravs in kavs; še celo odloki raznih oblastij se kar ad acta devajo. Takih razmer, stavim, ni najti na celem Goriškem.

Človek z žalostjo gleda na ogromno občinsko premoženje, katerega upravljajo taki možje, kakor so naši nasprotniki. Da bi že bil kmalu konec pri kraju!

O famozni obravnavi pred okrožnim sodiščem v Gorici, ki se je vršila minuli teden proti našemu podžupanu na ovadbo naših „naprednjakov“ zaradi razžaljenja Njeg. Vel., ki postavlja te ljudi prav v cestno blato, pa prihodnjič.

Gospodarnik.

Iz Avč pri Kanalu. — (Blagoslovljenje nove šole.) — Dne 4. septembra t. l. izvršilo se je v tukajšnji občini slovesno blagoslovljenje novega šolskega poslopja. Raz hiš plapolale so slovenske trobojnice oznanjujoč lepo slavnost. Na šolskem poslopju je vihrala v sredi med slovensko in deželno, lepa črno-rumena zastava. Pred vhodom v šolo preskrbeli so domači fantje za primeren slavolok. Šolska soba je bila krasno ozalšana z grbi slovenskih dežel

in zelenjem. Na spredni steni pa lepo okinčana podoba Nj. Veličanstva presvitlega cesarja. Zjutraj ob 8. uri je pričakovalo občinstvo na čelu g. župana, uda okr. šolskega sveta Miha Zega iz Kanala, in več učiteljev kanalskega okraja prihod gg. iz Gorice. Točno ob 8½ pridrči lepa kočija, ktera se je ustavila na trgu. Iz nje izstopita gg. c. kr. okr. glavar grof Attems, in okrajni šolski nadzornik gosp. Fr. Finžgar. Po vsprejemu podali so se v spremstvu k novi šoli. Med natrkovanjem zvonov prišla je šolska mladina praznično oblečena na prsih s pripetimi cesarskimi, slovenskimi in deželnimi trakovi v dolgi vrsti k šoli. Prečastiti domači gospod vikar Dragotin Štefan Kumar je opravil cerkveno opravilo. Po dovršenem blagosloavljenju podali so se vsi gospodje in navzoče občinstvo v krasno okrašeno šol. dvorano. — Na to nagovori preblagorodni g. grof vzborno občinstvo. V svojem krasnem govoru, katerega je govoril v gladki slovenščini poudarjal je nujno potrebno novega šol. poslopja, ker dosedajni šol. prostori niso odgovarjali sedajnim potrebam. Izrazil se je jako laskavo o prostorih in o stavbi; izraža tudi željo, da bi mladež našla v novi šoli pravo srečo, in da bi v čednostih napredovala. Na to izroči ključ g. voditelju in priporoča mu šol. mladino, ktere naj bi bil marljiv učitelj in skrben odgojitelj.

Jako mirno nastopi gosp. nadzornik: On poudarja posebno dolžnosti, ktere ima ljudska šola do otrok in starišev, obratno pa kako morata delovati g. učitelj in g. katehet, da dosežeta svoj namen. Po končanem govoru se zahvali g. učitelj Gorup navzočim posebno gg. grofu, okr. nadzorniku, da sta počastila z njih navzočnostjo lepo slavnost ter za izročitev ključev šol. poslopja. Nadalje se zahvali g. udu c. kr. okr. šol. sveta M. Zegu, slavnemu županstvu in g. kolegom iz okraja.

Gosp. župan And. Cvetrežnik nazdravi pričujoče in zakliče s trikratnim živio na pres. cesarju, kteremu se je občinstvo navdušeno odzvalo. Končno zapoje šol. mladina in vse vzborno občinstvo cesarsko pesem Na to so se razdelili med šol. otroke okusni kolači in lepe primerne podobice z napisom: „V spomin blagoslovljenja šole v Avčah dne 4. septembra 1904“. Po končani slavnosti vršil se je v gornjih šol. prostorih na čast gostom primeren zajutrek. Po istem napil je g. Zega preblagorodnemu g. grofu in c. kr. šol. nadzorniku. G. grof se je zahvalil ter napil govorniku, g. voditelju, podjetnikoma g. Baudažu in g. Debenjaku ter ostalej družbi. Ob 11½ dopoldne odpeljala sta se prijazna gospoda med živio-klici proti Gorici.

Upamo, da nam ta slavnost ostane v vednem spominu.

Politični pregled.

Bolgarski knez pri našem cesarju.

Včeraj zvečer bil je bolgarski knez Ferdinand v Schönbrunnu gost našega cesarja. Dvorne obeda sta se udeležila tudi grof Goluhowsky in dr. Körber. Omeniti je treba, da naš cesar ni že delj časa hotel vsprejeti bolgarskega kneza ter da so bile razmere med bolgarskim in našim dvorom še precej napete. Da je bil bolgarski knez sedaj od našega cesarja vsprejet, zgodilo se je to baje vsled posredovanja angleškega kralja, katerega je knez Ferdinand v Marienbadu obiskal.

Državni zbor in deželni zbori.

Kakor poročajo listi, se državni zbor ne snide pred drugo polovico meseca novembra. Pač se pa snidejo deželni zbori, in sicer nekateri v drugi polovici t. m. Med zadnjimi se imenujeta posebno češki in gališki deželni zbor. O gališkem deželnem zboru se poroča, da bode zboroval šest tednov. Deželni zbori južnih pokrajin pa bodo sklicani baje še le v mesecu oktobru, ker so to zaradi vinske trgatve tako želeli dotični deželni odbori.

Slovenske vsprejnice na šleskih učiteljskih.

Listi priobčujejo zadnji čas o teh vsprejnicah razna poročila, ki se pa ujemajo v tem, da je vlada zato sklenila iste ustanoviti, da prepreči ustanovitve samostalnih čeških in poljskih učiteljskih,

katera so nameravali ustanoviti češki in poljski prvaki.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Iz Rima poročajo, da bo v kratkem podpisana trgovinska pogodba med našo državo in Italijo. Določila glede vinskega prometa bodo takoj stopila v veljavo, ostala določila trgovinske pogodbe pa ko bo sklenjena tudi pogodba med Nemčijo in Avstrijo. Pooblaščenici bodo pogodbo podpisali baje danes.

Novi ruski minister za notranje zadeve.

Novi ruski minister za notranje zadeve, knez Sviatopolk Mirski, je bil rojen l. 1857 na Kavkazu. Njegov oče je bil pomočnik vojaškega okraja na Kavkazu. Ko je bil nekaj časa na dvoru, je bil prideljen carjevemu osebnemu huzarskemu polku. Obiskoval je Nikolajevo akademijo za generalni štab, katero je dovršil z odliko. Predno je izbruhnila rusko-turška vojna l. 1877 je bil knez Sviatopolk Mirski prideljen poveljniku kavkaške armade. V tej vojski se je s svojo osebnostno hrabrostjo nad vse odlikoval, zlasti pri napadu na trdnjavo Kars. Zaradi svoje hrabrosti je dobil več visokih redov in je bil imenovan tudi za carjevega pribočnika. Aleksander III. je pridobil leta 1889 kneza generalnemu štabu in ga je odposlal v Odeso, da nadzoruje pri Čengrejevem velike vojaške vaje. L. 1895 je bil imenovan guvernerjem v Penzi, kjer je ostal do l. 1897, ko je bil imenovan guvernerjem v Jekaterinoslavu. Generalnim guvernerjem v Vilni je bil imenovan l. 1902. O njem trdijo, da je bil strogo pravičen, priljuden in objektivni, vsled česar je bil tudi povsod splošno priljubljen. Zlasti je tudi pospeševal šolstvo, in njegov salon v Peterburgu je bil zbirališče umetnikov in pisateljev. Kak bo njegov vladni sistem, to bo pokazala bodočnost.

Balkan.

Položaj v stari Srbiji postaja od dne do dne vedno kritičnejši. Tamošnje krščansko ljudstvo se nahaja v veliki nevarnosti pred arnautskimi napadi. Iz Skopjega se poroča, da se je podal te dni Šakir paša z večjim oddelkom konjenice v Prizrend, ker je tam nevarnost največja. Posamezni oddelki vojakov pa mu niso hoteli slediti. Istotako se dogaja tudi pri drugih turških vojaških četah, da nočejo namreč vojaki slušati častnikov, ko jih ti vodijo v vasi s krščanskim prebivalstvom, da bi isto branili pred arnautskimi napadi.

Rusko-japonska vojska.

Z bojišča ni zopet dospela do včeraj nobena važnejša vest o kakih novih dogodkih. Rusi so se umaknili proti severu in dospeli so tudi že v Mukden, kakor je bilo že poprej namenjeno. Japonci pa so jim nekaj časa sledili, ter so se vršile med njimi in med ruskimi zadnjimi stražami večje ali manje praske, pa brez vsakega posebnega pomena. Kuropatkin je sam brzojavil carju, da zadnja dva dni ni bilo nobenih spopadov več. Danes je le značilno, da so japonska poročila, katerih je bilo iz začetka, ko so se pričeli boji okoli Ljaojanga, vse polno, kar na jedenkrat umolknila. Omenjena poročila slavila so zmago japonskega orožja ter naznanjala svetu popoln poraz Rusov, kateri bi morali biti vsled teh poročil danes že vsi mrtvi ali pa ujeti od Japoncev. Ker pa ima laž kratke noge, in je zdaj dokazano, da so bili pri Ljaojangu strašno tepeni Japonci in ne Rusi, ki so se le umaknili, ker je to zahteval Kuropatkinov vojni načrt, zato je popolnoma umevno, da je nastal na Japonskem molk, ker so se tam prepričali, kako smešno je bilo tokijsko praznovanje japonske zmage. Da bodo naši čitatelji spoznali, kaka je bila ta japonska zmaga v petdnevnih bojih pri Ljaojangu, navedemo jim tu nekaj podatkov iz poročila angleškega lista „Times“, katero je listu doposlal lastni poročevalec, ki je bil sam navzoč na bojišču.

Japonci so neprestano naskakovali ruske pozicije, pravi poročevalec, ne da bi s tem dosegli drugega, kakor da so bili celi japonski polki do zadnjega moža uničeni.

Ko sta se 4. in 6. divizija navalili na ruske utrdbe, sta bili z najtežjimi izgubami odbiti. Oku je naslednjega dne ob dveh popoldnih znova poskusil z naskokom zavzeti ruske pozicije, a zopet so bili celi polki potolčeni do zadnjega moža, predno so se približali žičnati ograji. 5. japonska divizija, ki je operirala proti ruskemu levemu krilu, je imela nekoliko več uspeha, dasi je padlo 75% pionirjev, ki so si s sekro v roki gradili pot skozi žičnato ograjo. Pa tudi tukaj so bili ob mraku ruski jarki prenapolnjeni z japonskimi mrtvci. Drugi japonski napad je podpirala tudi artilerija. Bombe in granate so pokale, da se je tresla zemlja, in letele proti ruskim

pozicijam, dočim so na ruski strani podzemske mine terjale svoje žrtve in poglnele več japonskih kompanij v zrak. Japonci niso imeli nič več sreče, kakor poprej, niti za korak se niso približali svojemu cilju. Nato je Oku v tretjič navalil na ruske utrdbe, toda takisto brez uspeha. Drugi dan so Japonci viseli kakor zajci na žični ograji in v jarkih so bili nakopičeni mrtvci tri čevlje visoko.

Japonci so v četrti hoteli navaliti na Ruse, a do tega ni prišlo, ker se je Kuropatkin že pred polnočjo umaknil s svojih sprednjih pozicij. 10.000 Japoncev je padlo, predno so se polastili prvih ruskih nasipov.

1. septembra se je zdelo, kakor da bi japonska armada brez vsakega posebnega odpora lahko zavzela Ljaojang. Ko so se pa 2. septembra približali mestu japonski voji, se je izkazalo, da je pričakovati še hujšega boja, kakor prejšnje dni. Pehota je prva naskočila ruske pozicije, a Rusi so ji s šrapneli zadali toliko izgub, da se ni mogla ganiti naprej. Nato je Oku pričel z grozovitim artilerijskim ognjem. Granate in šrapneli so kakor toča padali na ruske pozicije, a tudi ruski topovi so sipali na japonske vrste smrt in pogin. Pravi napad so mogli Japonci izvršiti še le 3. septembra, ko so si po noči nekoliko poboljšali svoje pozicije. Toda tudi ta naval je bil odbit z ogromnimi izgubami. Zopet se je razvil artilerijski boj. Ob 10. uri je japonska artilerija ustavila svoj ogenj in znova so japonski polki drli proti ruskim utrdbam, a tudi to pot so bile hekatombe človeških žrtv brezuspešne. Ob enajstih je pehota prenehala z napadom in pričel se je z nova artilerijski boj, kakršnega še ne pozna vojna zgodovina. Topovi so grmeli, vse je bilo zavito v neprodorni dim, ozračje je bilo prenasršeno s smradom. Nato so še dva, trikrat zagrmeli ruske baterije, nato pa je nastal molk — znak, da so se Rusi odločili zapustiti Ljaojang. Kuropatkin se je sicer umaknil iz Ljaojanga pred japonsko premočjo, a si je priboril sijajno zmago nad japonsko strategijo.

Toda boj še ni ponehal, še do večera so Rusi držali nasipe in Oku je izgubil še 20.000 mož, predno je zavzel te pozicije. Ob 3. uri zjutraj je japonska armada prodrla do železniškega mostu in zavzela Ljaojang po petdnevnih krvavih bojih, kakršnih svet izza amerikanske državljanske vojne ni še videl.

Tudi pred Port Arturom se Japoncem ne godi posebno dobro. Dne 3. t. m. so zopet napadli trdnjavo, a brezuspešno. O tem napadu piše Reuterjev urad: Japonci so prodirali po dolini med Divizijsko in Dolgo goro. Rusi so že pred dvema tednoma celo dolino na poldrugi kilometer podkopali in v podkope položili mine. Na eksplozivne snovi so naložili kamenja in vse pokrili s prstjo. Ko so ponoči straže javile, da so Japonci pričeli z napadom in da so se obrnili tja, kjer so bile položene mine, niso Rusi izstrelili niti z enega topa, vse je molčalo, samo ruski projektorji so bili naravnani proti prodirajočim Japoncem, da je bil kraj katastrofe razsvetljen kakor po dnevi. Ko so vse japonske kolone že dospela na polje, kjer so bile položene mine, so Rusi električnim potom provzročili, da so eksplodirale. Učinek je bil grozovit. Japonske puške in na kose raztrgani človeški udje so kar kupoma ležali na polju. Drugega dne so Rusi pokopali mrtlice. Japonske izgube se niso mogle dognati, ker nobeden padlih ni ostal cel, marveč je bil razstrgan na drobne kose.

Brzojavka generala Kuropatkina na carja Nikolaja od 9. t. m. poroča: Danes ni bilo nikakih spopadov. Sovražnik je miroval toliko dne 8. kolikor 9. t. m. Dežuje neprenehoma, pota so vsled tega neprehodna.

O bojih pri Ljaojangu priobčujemo „Times“ še: Pri Okuvem prvem bataljonu 34. japonskega polka nihče ni ostal živ. Na en dan so izgubili Japonci 10.000 mož. Tudi armada generala Nodzu je imela velike izgube. Nekateri japonski polki so izgubili vse svoje štabne častnike.

Domače in razne novice.

Novi tržaški namestnik. — So botni dunajski listi, in med njimi tudi „N. Fr. Presse“, so priobčili vest, da bo skoraj gotovo imenovan za tržaškega namestnika sedanjí bukovinski deželni predsednik knez Hohenlohe.

Knez Hohenlohe je sin nekdanjega prvega maršala na našem cesarskem dvoru. Rodil se je na Dunaju 16. decembra 1863.

Odstop grofa Goëssa. — O odstopu tržaškega namestnika grofa Goëssa

piše dunajska „Information“ približno tako-le: Vkljub jasnim falsificiranim tržaškim volitvam, bila je volitev Sandrinellija od cesarja dovoljena in potrjena. Po znani nedodniški določitvi, po kateri bi se vžgalo starešinstvo razpustiti, potrdilo je namestništvo sklepe iste delegacije, katera je bila izvoljena iz srede nepostavno izvoljenega in zaradi tega razpuščenega mestnega sveta, in je s tem sankcionirala neopravičen nje obstoj. Pravični napori Dompierija, kateri je hotel dokazati, naj se izroči uprava občine do ratifikacije novih volitev v roke kakega vladnega komisarja, najbrže ne ostanejo brezvspešni. Ta dilema je najbrže grofa Goëssa prisilil k odločitvi, da odloži svojo službo.

Umrli je včeraj zjutraj po dolgi in jako mučni bolezni glavni kontrolor takajšnje glavne davkarije g. Peter Trevisan.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvo: g. Jela Berbuč v Gorici letnino za 1904. 20 K.

O priliki izvolitve prebl. g. barona Bianchi-ja županom in Sovodnjah namesto odstopivšega g. Jos. Kodermalza, nabrali rodoljubi v Vukovi krčmi 5 K.

Srčna hvala!

V pripravljalnico za srednje šole „Š. Doma“ se bodo vpisovali učenci v „Malem Domu“, ulica Bertolini, dne 14. in 15. t. m. od 9. do 12. ure predpoldne in od 2. do 4. ure pop. Izpiti bodo deloma tista dneva, deloma v petek 16. septembra.

Narodni kolek. — Akad. fer. dr. „Adrija“ je sklenilo, dati onim trgovcem in trafikantom, ki bi bili pripravljene vsprejeti v prodajo „Narodni kolek“ na zahtevo primeren popust.

Akademlčno fer. dr. „Adrija“ naznanja, da se bodo vršili IV. izredni občni zbor v sredo dne 21. t. m. ob 9. uri predpoldne. Podrobneje prihodnjič.

Javni ljudski shod priredi akad. fer. društvo „Adrija“ v nedeljo 18. t. m. v Kojškem ob 2. uri popoldne. Dnevni red: 1. Ljudsko šolstvo. 2. Narodna izobrazba.

V obrambo proti „Legl“ izročil je g. Anton Skolaris iz Vipolž g. župniku Gergoletu v Št. Lovrencu 10 kron.

Stari Komel razpostavlja v „Soči“ svoje ogorčenje tudi zaradi očitnega izpodrivanja prejšnjega organista pri „usmiljenih bratih“. On seveda slika zadevo, kakor bi ga bili „usmiljeni bratje“ prosili, naj prevzame on orgljanje za obolelem pokojnem organistu Zei-u; mi mu pa tega zopet ne moramo verjeti, kajti če „usm. bratje“ bi se bili morali izneveriti svojemu imenu, da bi bili kar prvi čas, ko je Zei neozdravljivo bolan obležal, vzeli temu orgljanje in zaslužek, katerega je bil takrat najbolj potreben, ter ga izročili njemu (Komelu), ki ni imel kot vadični učitelj take potrebe. K temu neusmiljenemu koraku niso bili če. „usmiljeni bratje“ tudi nič siljeni, ker jim je Zei začasa preskrbel drugega namestnika, ki se je izjavil, da ga hoče brezplačno supilirati, in kateri je tudi s tem supriranjem pričel. Tu je pa stopil vmes stari g. Komel. Poslal je za hrblom bolnega Zei-a njega (Zei-a) postrežnico k nadomestujočemu g. organistu, naj ne pride več suplirati Zei-a, ker je že on (Komel) prevzel. Zei-eva postrežnica je šla tudi konec istega četrtega kot navadno po honorar za svojega bolnega gospodarja k „usmil. bratom“, a kako je ostrmela, ko so ji tu rekli, da je že prejel denar g. Komel. Ali ta ženica je bila zvesta služabnica svojega gospodarja. Ni se mnogo pomišljala, šla je naravnost nad Komela, in ta ji je moral izplačati že shranjeni honorar Zei-ev. Tako je bil Komel prisiljen storiti, kar razgrinja v „Soči“ kot prostovoljno blagodušnost. — Radi bi zdaj vedeli, kako naj se tako ravnanje imenuje, če ne usiljevanje in izpodrivanje?

Naš g. dopisnik je torej pisal čisto resnico; bil je toli delikaten, da se je omejil na splošno opazko, ter se izognil odločnim podrobnostim. Po teh smo segli mi, ker nas je „Soča“ k temu prisilila.

Staremu g. Komelu in njegovemu pisarju Kaj. Feiglu pa bodi povedano, da imamo za vse to, kar smo doslej povedali priče, ki so pripravljene to s podpisom potrditi. Te postavijo njima pred oči ogledalo, da bosta videla svoji „lepi duši“.

Andrej Gabrščekov podajač. — „Soča“, ali prav za prav njeni sotrudniki se drgnejo ob zgorajšnji naslov neke polemčne notice, katero smo priobčili v neki svojih zadnjih številkih ter očitajo nepoznanje slovnice g. Mrcini, ki se je na omenjenem naslovu toliko zagrešil, kolikor so se zagrešili „Soča“ in njeni sotrudniki ter pravijo, da bi se naslov moral pravilno slovnico glasiti tako-le: Podajač Andreja Gabrščeka. S tem pa dokazujejo ti ljudje, da so se v svojem življenju prav malo bavili s slov-

nico ter da niso čitali niti naslova „Anton Janežičeve slovnice!“

Koncert vojaške godbe. — Danes popoldne ob 5. uri in pol svirala bode vojaška godba v mestnem vrtu.

Čistokrvni Italijani. — V poročilu nekega tukajšnjega italijanskega lista o zadnji veselici društva „Lega Nazionale“, ki se je vršila dne 8. t. m. in pri kateri se je igrala tudi javna tombola, čitamo, da so med omenjeno igro sedeli pri predsedniški mizi gospodje Pinavčič, Travan in Perinčič. Znamenja s trobento pri klicanju števil pa sta dajala gg. Kavs in Volk. Pa naj reče kedo, da niso pristni Italijani ti naši legaši.

Pobegnul je s svojega doma na Blančah v Gorici slaboumen kmetovalec France Vecchiet, ne da bi se do danes vedelo kam.

Najdene in izgubljene reči. — G. Martin Podbršček našel je srebrno zapestnico ter jo oddal na tuk. policiji.

Jožefa Primožič, kmetica iz Renč je izgubila v nedeljo zjutraj, ko se je vračala z izvoznega trga po Raštelu, 2 bankovca po 20 kron.

Ujet begun. — Iz Trsta poročajo, da so prijeli četovodjo tuk. pešpolka Martina Bernharda, ki je s svojim nesramnim in živinskim postopanjem provzročil smrt tovarniške delavke Meotti in ki je, kakor smo poročali, pobegnul iz tržaške vojaške bolnišnice, kjer je bil zaprt.

Nesreče. — Blizu Avč ponesrečil je te dni železniški delavec Ivan Greblo iz Roča v Istri. Udrl se je namreč pod njim še precejšnji plaz zemlje, in je pri ti priliki tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo.

Stavbeni komisar g. Pesendorfer, ki je nadziral železniška dela proti Solkanu, je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. Izpodtaknil se je namreč na nekem kamnu, ko je tekkel za klobukom, katerega mu je odnesel veter z glave.

6-letni Alojzij Valič prišel je pod voz nekega Franceta Marinška v Podturnu. Kolesa so mu šle čez desno nogo.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda s sedežem v Gorici, sklicuje redni občni zbor v Medani 18. t. m. ob 4. uri popoldne z dnevnim redom kakor določuje § 33. društvenih pravil.

Tega občnega zbora se posebno priporoča udeležiti v popolnem številu, ker je velepomemben.

Ker so prišli gg. v ravnatelstvu in izven ravnatelstva do prepričanja, da dosedanja pravila ne odgovarjajo dejstvu, za katera so namenjena, zatoraj se je v predzadnji seji ravnatelstva izvolil poseben odsek za pretrsovanje, preosnovo, oziroma za nova pravila, tako da bi društvo razpolagalo čez večji kredit, da bi se, četrta, tudi vino kaj izplačalo dotičnikom, ki pripustijo vino društvu, ter da se s tem odstranijo one pritožbe glede izplačevanja vina strankam.

Tega občnega zbora se lahko udeležijo vsi oni, koji mislijo pristopiti k društvu in kojim je kaj ležeče za napredek in povzdigo boljšega gmotnega stanja naših lepih Brd, koja nam dajo sladko vino „rebulo“ in svetovno znano žlahtno, trepžno sadje.

Omeniti nam je tudi, da letošnja trgatav obeta biti še precej obila v onih krajih, v kojih ni toča poškovala. — Grozdje je lepo, zdravo ter dozorelo, tako da smelo trdimo, da bode tudi vino gotovo sladko ter močno. Zaradi tega je pričakovati, da pridejo odjemalci v obilem številu, po izvenredno prikupljivo sladko vino „rebulo“.

Tatje požigalci. — V Trstu je v petek zjutraj nastal ogenj v stanovanju gospe Consolini, stanujoče v ulici Zudecche št. 3. Ko so prišli gasilci, so pogasili ogenj, zapazili so, da je bilo v sobi, v kateri je gorelo, vse narobe in razmetano. Gospe Consolini pa ni bilo doma, marveč podala se je že v sredo na Sv. Goro, odkoder se do takrat še ni vrnila. Zato so jo pa brzojavno obvestili o tem, kar se je zgodilo. Ko je prišla v Trst, prepričala se je kmalu, da so bili na njenem stanovanju tatje, ki so ji odnesli 5800 kron denara v gotovini in zlatanine v vrednosti 1576 kron.

Loterijske številke.

10. septembra.

Dunaj 79 1 43 48 77
Gradec 6 90 23 84 48

Izvrsten okus kave dosežete s prinesanjem

Vydrave žitne kave

POSKUŠITE! Vzemite vzorec dragovoljno.
Potline 5 kg. pošlji 4 K. 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
sami informacijo, zastaviti postavljeni nastavek.

Vydrave žitne kave Praga-VIII.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta 19 — v Medjatovi hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbam in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji:
 - a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 vin., 1, 2, 3 in 4 K in daje po neprisljnih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
 - b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri s vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovalcem popolno varnost.

➡ Svoji k svojim! ➡

Rojaki Slovenci! Pristopajte k domači zavarovalnici!

Samo enkrat

naj vsakdo kupiti svoje potrebščine pri trvdki

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7,

in nikdar več ne bode iskal drugod boljšega, lepšega in kakovosti primerno cenega blaga, kakor se tu dobi.

Došle so uže zadnje novosti modnega blaga za

pomladno in letno sezono v nedosegljivi izberi

kakor: krasni okraski za obleke najnovejše mode, čipke, ovratniki iz čipk, bordure, svile, pasovi itd. Raznovrstno belo in Jaeger-perilo, rokavice usnjate in cvrinate, nogavice, krasne ovratnice, hlačniki, žepne rute, solnčniki, dežniki, moderci, predpasniki, domači čevlji itd. Zaloga je preskrbljena z vsemi potrebščinami za g. šivilje in krojače, kakor, igle, cvirn, svile, fodre, gumbe, trakove itd. Raznovrstno blago za vezenje itd.

Anton Ivanov Pečenko, Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih prisnanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razposilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije vsodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi užorce.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovaren Žalec-Laški Trg in plsenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se odaja le na debelo od 100 kg. naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

➡ Prosiva zahtevati listke! ➡

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo šte. 5 in podružnica v hiši „Monta“.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nosilje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno kronske nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

➡ Prosiva zahtevati listke! ➡

Na stanovanje se sprejmejo

uradniki in dijaki.

Natančneje se poizve pri **Josipu Toroš**, ulica proti Soškemu mostu hiš. šte. 6.

Rojaki!

kupujte narodni kolek!

Nagrobni spomeniki

Franc Podberšič,

avtor. kamnoseški mojster, Gorica Tržaška cesta 17, priporoča stvarnemu občinstvu za bližajoči se praznik

„Vseh vernih duš“

svojo bogato zalogo različnih nagrobni spomenikov, bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više. V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd. Sprejema in izdeluje vsakovrstna v kamnoseško in strugarsko stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Sprejema

hranilne vloge

katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdignene obrestipripišuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.